

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према којем Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује систем у области здравства.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о заштити становништва од излагања дуванском диму јесу:

- да се системски уреди заштита становништва од излагања дуванском диму у складу са научним доказима, што подразумева потпуну елиминацију дуванског дима из простора, имајући у виду чињеницу да не постоји безбедан ниво изложености дуванском диму;
- да обезбеди да сваки затворени радни и јавни простор буде потпуно без дуванског дима тј. заштиту здравља, живота и радне способности грађана од дуванског дима;
- стварање услова за постизање позитивних ефеката по здравље становништва, с обзиром на то да искуства европских и других земаља показују да се врло брзо по примени законских мера бележи смањен број акутних срчаних инфаркта, а временом и других болести, пре свега малигних и респираторних.
- спровођење Оквирне конвенције о контроли дувана Светске здравствене организације, коју је Република Србија ратификовала 9. фебруара 2006. године, а ступила на снагу 9. маја 2006. године. У складу са Водичем за имплементацију чл. 5.3, 8, 11. и 13. Оквирне конвенције, свака уговорна страна има континуирану обавезу да поступа што је могуће брже у смислу одстрањивања било каквих изузетака и стварања опште заштите, односно да тежи обезбеђивању опште заштите у периоду од пет година од момента ступања на снагу Оквирне конвенције у тој земљи (од укупно 27 земаља чланица Европске уније, Оквирну конвенцију је ратификовало 26 земаља, док је Република Чешка за сада само потписница).
- спровођење Стратегије контроле дувана ("Службени гласник РС", број 8/07), усвојена од стране Владе Републике Србије 18. јануара 2007. године.

Обавеза заштите од дуванског дима из члана 8. Оквирне конвенције о контроли дувана, заснована је на основним људским правима и слободама. С обзиром на опасност од удисања дуванског дима из окружења, обавеза заштите од дуванског дима проистиче из права на живот и највиши могући стандард здравља, што је препознато у многим међународним правним документима (Устав СЗО, Конвенција о правима детета, Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације према женама и др.). Обавеза да се појединци заштите од дуванског дима одражава се у обавези држава да донесу законе који ће спречити угрожавање основних права и слобода. Ова обавеза се односи на све особе, а не само на поједине групе или делове популације. Неколико реномираних научних тела закључило је да је дувански дим из окружења карциноген. Такође, неке од уговорних страна Оквирне конвенције (на пр. Немачак и Финска) класификовале су дувански дим као карциноген и укључиле превенцију изложености дуванском диму на радном месту у легислативу о здрављу и безбедности на раду. Сходно томе, осим обавеза из члана 8. Оквирне конвенције, уговорне стране могу се обавезати да посебну пажњу посвете ризику од изложености дуванском диму у складу са прописима који регулишу безбедност на радном месту, односно другим прописима који уређују изложеност штетним супстанцама, укључујући и карциногене супстанце.

У свету тренутно пуши око милијарду и двестотина педест хиљада људи – око 35% одраслих мушкараца и 22% жена у развијеним, а 50% мушкараца и 9% жена у неразвијеним земљама света. Стопе преваленције пушења међу мушкарцима достигле су свој врхунац и сада опадају у свим земљама света, у неким развијеним државама је стопа 23% (САД, Велика Британија), док је у неразвијеним земљама снижавање преваленције пушења мање, али евидентно. И међу женама пушење опада у развијеним земљама (САД – 18%, Велика Британија 21%), док у многим земљама јужне, централне и источне Европе број жена пушача се или не мења или расте.

У Србији, према подацима истраживања здравља становника које је 2006. године спровело Министарство здравља Републике Србије, свакодневно или повремено пуши 33,6% одраслих становника односно 38,1% мушкараца и 29,9% жена. У односу на истраживање из 2000. године, учесталост пушења смањила се за 6,9%, и то 9,8% код мушкараца и 3,8% код жена.

Најновији светски подаци показују да нема велике разлике у заступљености пушења између дечака и девојчица. Према Глобалном истраживању употребе дувана код младих у свету, 17,3% ученика од 13 до 15 година живота наводи да тренутно користи неки дувански производ, а цигарете 8,9%, и то највише у Европи и Америци, а најмање у Југоисточној Азији и Источном Медитерану. Према резултатима истог истраживања спроведеног у Србији 2008. године, 8,8% дечака и 8,3% девојчица старих од 13 до 15 година наводи да пуши цигарете.

Дуванском диму особе су најчешће изложене на јавним и радним местима и у својим домовима и аутомобилима. Подаци показују да је још увек 126 милиона Американаца, одраслих и деце, на радним местима и код куће изложено дуванском диму. У земљама Европске Уније у просеку је 14% непушача и 23% пушача скоро свакодневно у свом дому изложено дуванском диму који потиче од других особа. Овај проценат варира од 2% у Финској и 5% Шведској до 29% у Грчкој, Бугарској и на Кипру. Према истом истраживању, око 20% запослених из држава ЕУ су на радном месту свакодневно изложени дуванском диму, половина више од једног сата дневно. У Грчкој 60% запослених изложено је дуванском диму на послу бар 1 сат дневно, нешто мање на Кипру (45%), у Бугарској (36%), а најмање у Великој Британији (11%) и Шведској (12%). Последњих година дошло је до снижавања излагања становништва дуванском диму у земљама које су увеле свеобухватну забрану пушења на јавним и радним местима, што је најбоље исказано на репрезентативном узорку популације САД, где је у периоду од 1998.г. до 2002. године дошло до снижавања вредности котинин у организму, једног метаболита никотина за 74%. %. Подаци за нашу земљу показују да је скоро 2/3 одраслих становника Србије (61,7%) изложено дуванском диму у својој кући, нешто мање него у 2000. години, када је тај проценат износио 65,7% (Министарство здравља Републике Србије: „Истраживање здравља становника Србије“, 2006). На радном месту дуванском диму изложено је 44,9%, такође мање него 2000. године, када је било изложено 55,5% запослених. Истраживање спроведено међу угоститељским радницима-непушачима показало је да 4/5 у свом организму има котинин, метаболит никотине, коме су били изложени у току обављања свог рада.

Код деце ови подаци су још алармантнији. У многим европским државама, између 80 – 90% ученика старости од 13 до 15 година наводи да се у њиховим кућама пред њима пуши. У Србији, 77% младих старости од 13 до 15 година наводи да живи са неким ко у њиховом присуству пуши, што је, иако високо, за петину мање него 2002. године када је то било 97,4%.

Подаци истраживања које је недавно завршено у Србији на репрезентативном узорку трудница у Србији, показује да у неком периоду трудноће пуши више од трећине свих трудница (37,2%), а да су најзначајнији чиниоци који на то утичу: ниже образовање, нижи само-процењен социјално-економски статус и пушење осталих чланова домаћинства. Деца рођена од мајки које су у току трудноће пушиле била су значајно лакша и са мањом телесном висином од деце чије су мајке непушачи.

Глобално истраживање пушења међу запосленима у школама у Србији, спроведено 2008. године, показало је да већина школа посебно забрањује употребу дувана унутар школске зграде међу ученицима (74%) и особљем (60%). Трећина школа (33,1%) има политику којом је проглашена „школом без дуванског дима“, са комплетном забраном пушења у свим школским објектима, теренима и догађајима које школа организује. Међутим, ове забране поштују се потпуно само у 37,4% школа.

Дувански дим из окружења је мешавина дуванског дима који се отпушта из запаљеног краја цигарете или другог дуванског производа намењеног пушењу и дима који пушачи у току пушења издишу из својих плућа. У дуванском диму је доказано присуство на хиљаде хемијских материја, од којих је око 250 токсичних, а њих најмање 50 има својство да изазива рак. Удисање дуванског дима из окружења познато је још као „пасивно пушење“. Близу 50 година сакупљани су докази о неповољним ефектима дуванског дима из окружења на здравље. Бројна стручна научна и медицинска тела широм света документовала су:

- неповољне ефекте дуванског дима из окружења на систем органа за дисање и систем органа за циркулацију,
- улогу дуванског дима као у настанку рака код одраслих и
- утицај дуванског дима на здравље и развој деце.

Изложеност дуванском диму у окружењу изазива следеће последице:

- код одраслих:

- коронарну болест срца – изазивањем акутног поремећаја масноћа у крви, рада тромбоцита и рада зидова артерија, у року од само неколико минута – интензитет промена је готово исти као код пушача. Изложеност дуванском диму за око 30% повећава ризик од срчане смрти,
- рак плућа – непушачи који живе са пушачима су под 20-30% већим ризиком да оболе од рака плућа. Додатни ризик од 12-19% носи изложеност дуванском диму на радном месту,
- рак дојке – код млађих, пре свега жена у пременопаузи, изложеност дуванском диму је повезана са 70% већим ризиком за појаву рака дојке,
- симптоми и болести дисајних органа – главни узрок погоршања болести код људи који имају астму, алергије и хроничну опструктивну болест плућа.

- код деце:

- болести и симптоми дисајних органа – бронхитис и упала плућа, нарочито током прве године живота детета, а од симптома учестала је појава кашља, искашљавања и звиждања у грудима. Ризик се повећава уколико оба родитеља пуше,
- астма – појава астме и погоршање већ постојеће астме; повећан број хитних медицинских интервенција и повећана употреба лекова код деце са астмом која су код куће изложена дуванском диму,
- поремећај раста и развоја плућа – последица је пушења у трудноћи и изложености детета дуванском диму након рођења,
- упала средњег уха – чешћа је код деце која су изложена дуванском диму и ако се не лечи може довести до оштећења слуха.

- у трудноћи:

- мала телесна тежина на рођењу – последица пушења у трудноћи,
- превремено рођење – последица пушења у трудноћи,
- изненадна смрт новорођенчета – последица изложености новорођенчета дуванском диму,
- чешћи спонтани побачаји.

ЗАКОНОДАВСТВО У ЗЕМЉАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Држава	Година доношења закона	Забрана постоји	Изузеци	Угоститељство	Прелазни рок	Изузеци у угоститељству	Посебни захтеви
Потпуна заштита у свим затвореним радним и јавним местима (пушење је потпуно забрањено)							
1	Ирска	29. март 2004.	Радна и јавна места, јавни превоз	Затвори, хотелске собе, домови за старе и психијатријске установе	Забрањено	Нема	
2	Енглеска	март 2006 - 1. јул 2007.г. (у зависности од региона)	Сва затворена и скоро затворена јавна и радна места	Обележене собе у хотелима, психијатрији, домовима за старе, на сцени, али до 1. јула 2008.г.	Забрањено	Нема	
Свеобухватна заштита (пушење је дозвољено само у одвојеним собама за пушење)							
3	Италија	10. јануара 2005.	Јавна и радна места, јавни транспорт	Посебне одвојене просторије са својом вентилацијом и аутоматским вратима	Забрањено	Просторије за пушење не могу заузимати више од 50% укупног простора	
4.	Малта	5. април 2004.	Сва затворена приватна и јавна места за публику, радна места	Посебне просторије на радним местима	Дозвољено ако су мањи од 60м ² , а код већих ако имају посебне пушачке просторије	Потпуно одвојене затворене просторије, кроз које не пролазе непушачи	Од јануара 2008.г пушење је забрањено у унутрашњости затвора
5	Шведска	1. јун 2005.	Сва затворена радна и јавна места	Посебне просторије са својом вентилацијом Послодавац је одговоран да запослени не буду изложени дуванском диму против своје воље	Забрањено	Посебне просторије у којима се не служи храна и пиће и које чине до 25% укупне површине	
6	Летонија	Јун 2006.	Све затворена јавна и радна места, игралишта за децу, заједнички отворен простор у	Посебне просторије за пушење само до јула 2009.	Забрањено, и у ресторанима на отвореном,	Посебне просторије у којима се може служити храна, до априла 2010.	

7	Финска	Јун 2007.	Сва затворена јавна и радна места	Дозвољене посебне просторије за пушење	Забрањено	2 године за ресторане и барове да инсталирају собе за пушење	Посебне просторије са сопственом вентилацијом, у којима се не може служити храна и пиће од јуна 2009.г.	Само ресторани већи 50м ² могу имати посебне собе; мањи 50 м ² нема посебних соба – пушење забрањено!
8	Словенија	Август 2007.	Сва затворена јавна и радна места, јавни превоз, здравствена заштита, школе и њихова дворишта, спортска и рекреативна места и угоститељски објекти	Посебна места за пушење ако послодавац дозволи, изузев у болницама и школама	Забрањено		Потпуно одвојене просторије са сопственом вентилацијом и (у којима се не служи храна и пиће) без служења хране и пића	
9	Француска	1. фебруар 2007.	Сва затворена јавна и радна места, јавни транспорт, испред дечјих и образовних установа	Нема	Забрањено	1. јануар 2008.	Посебне просторије за пушење са сопственом вентилацијом, у кафићима и ресторанима у којима се не служи јело и пиће	Не смеју заузимати више од 20% укупне површине, нити више од 35м ²
10	Холандија	Јул 2008.	Затворена радна и јавна места, јавни превоз и угоститељски објекти	Нема	Забрањено		Одвојене пушачке просторије, без захтева за ограниченом површином и вентилацијом површине	
11	Грчка	1. јул 2009.г.	Сва радна места, јавни транспорти, такси превоз и сва затворена јавна	Собе/простор за пушење који ће бити дефинисан посебним министровим актом	Забрањено	Могућа потпуна забрана пушења од	Посебне собе/простори са сопственом вентилацијом чије	Угоститељски објекти мањи од 70м ² могу да се одреде да

			места			децембра 2009.г. уколико се власници ресторана, пабова и клубова не могу уклопити у постојећи закон	ће особине бити регулисане посебном министровом одлуком	Дозволе пушење Већи локали могу имати до 30% простора намењеног пушењу (40% ноћни клубови) са сопственом одвојеном вентилацијом
	Делимична забрана							
12	Аустрија	Јануар 2009.	Забрана у затвореним јавним и радним местима, ако се не могу обезбедити одвојене канцеларије за пушаче и непушаче и кад постоји контакт са клијентима	Посебне пушачке собе на јавним и радним местима	Делимична забрана у угост. објектима	Јануар 2010.г за угоститеље да одвоје пушачке просторије	- У објектима већим од 80м ² само у посебним просторијама које не заузимају више од 50% површине - мањи од 50м ² могу сами да се одреде - 50-80 м ² пушење дозвољено ако докажу да не могу да издвоје просторију за пушење	Сви угоститељски објекти морају да имају пушачке собе без икаквих додатних захтева
13	Белгија	Јануар 2006.	Сва јавна и радна места и јавни превоз	Посебне вентилиране просторије на радним местима	Делимична забрана у угоститељском сектору	јануар 2007. за угост. објекте	Ресторани - посебно вентилиране собе у којима се не служи храна и пиће у површини до 25% укупне површине; Барови и пабови: који зарађују мање од 33% на храни – пушачке зоне до 50% површине за пушаче	Угоститељ. објекти мањи од 50м ² немају ограничење у погледу површине, што значи да у целости могу бити пушачки.
14	Бугарска	Јануар	Забрањено на	Дозвољено у	Забрањено	јун 2010.	Дозвољено у	У мањим

2005.	затвореним радним и јавним местима, образовним установама и већини јавног превоза	вентилираним пушачким просторијама (али не и у образовним установама и јавном превозу)		потпуна забрана на свим радним и јавним местима, укључујући барове и ресторане	локалима са више од 60 седишта у посебним и вентилираним ходницима.	локалима дозвољено у вентилираним пушачким зонама (просторијама)
15	Кипар	2002.	Забрањено на јавним местима, свим врстама јавног превоза, укључујући такси и приватна кола са децом до 16. г.	Дозвољене посебне пушачке зоне на јавним местима са одговарајућом вентилацијом; Послодавац је дужан да на раду заштити запослене који не пуше или не желе да пуше	Забрањено	Ако имају више просторија, једна за пушаче
16	Република Чешка	Јануар 2006.	Потпуно забрањено у образовним и здравственим установама и јавном транспорту	У већини јавних места, дозвољено је пушење у одређеним вентилираним просторијама; На радним местима, запосленима није дозвољено да излажу непушаче дуванском диму	Забрањено	Дозвољено је пушење у одређеним вентилираним просторијама
17	Немачка	Август 2007 – јул 2008	Потпуно забрањено у јавном транспорту (федерални закон). На свим јавним местима, здравственим и образовним установама (локални ниво) Послодавац је дужан да заштити непушача од дуванског дима, изузев у угост. објектима	У ресторанима дозвољене посебне просторије. Изузети су и објекти који не служе храну који су мањи од 75м2 и где не долазе млађи од 18 г – дозвољено и без просторија за пушење.	Од 2008. и у угост. објектима (федерални и локални)	Сви локални закони морају се до краја 2009. г прилагодити федералном и или у потпуности забранити пушење у свим угоститељским објектима или дозволити изузетак за мање објекте уз одвајање посебне пушачке собе

18	Данска	Август 2007.	Забрањено на свим радним и јавним местима, јавном транспорту и у угоститељском сектору	На радном месту – просторије само ако једна особа ради сама (пушач)	Забрањено		Пушачке собе и кабине. Кабине треба да имају систем за обраду ваздуха, да имају кров и 3 стране, а да је четврта отворена.	Дозвољено у малим пабовима и баровима до 40м ² , аке не служе храну
19	Естонија	2007.	На свим радним и већини јавних места, угоститељским објектима, у образовним и дејним установама (укључујући и спољни простор)	Посебне просторије или простор у високообразовним установама	Забрањено		Дозвољено пушење само у посебним затвореним пушачким собама са посебним вентилационим системом где се не служи храна	
20	Шпанија	Децембар 2005	Забрањено на свим затвореним радним местима и јавном транспорту, и већини јавних места	На местима за забаву, аеродромима, аутобским и железничким станицама дозвољене посебно вентилиране пушачке собе	Забрањено		У баровима и ресторанима већим од 100м ² , клубовима и коцкарницама у одвојеним пушачким собама до 30% укупне површине	Мањи објекти могу да се одлуче да буду или пушачки или непушачки
21	Мађарска	Новембар 1999	Забрањено у образовним установама, већини јавног превоза и већини здравствених установа	На већини радних и јавних места дозвољено у одређеном простору	Дозвољено у већини ресторана у одређеним зонама	Припремљен нови закон до 2009.г усвајање	У угоститељским објектима у којима се не служи храна – нема ограничења	
22	Литванија	1. јануар 2007.	Забрањено на свим јавним местима, радним местима, јавном превозу и угоститељским, забавним и	Посебна места на радним местима са вентилацијом, зидовима који се перу итд., по одобрењу Владе, као и у возовима и авионима на дугим	Забрањено	2008.г. - за ресторани, барове, касина, интернет кафе - 1 г.	Дозвољено у клубовима за пушење цигара и лула (отворен само један)	

				линијама	спортским објектима					
23	Луксембург	Септембар 2006.	Забрана на свим затвореним јавним местима, јавном превозу, здравственим и образовним установама	На радном месту послодаваца треба да предузме све мере да заштити запослене од дуванског дима	Забрањено на радним и јавним местима, јавном превозу	Забрана у ресторанима. Делимична забрана за време ручка у објектима која служе пиће са храном	У ресторанима који служе храну, дозвољено у пушачким собама са вентилацијом до 25% укупне површине	Нема ограничења за угост. објекте који не служе храну		
24	Пољска	Јануар 2002.	Забрањено на радним и јавним местима, јавном превозу	На радним местима – пушачке собе У јавном превозу – посебни вагон у композицији	Забрањено	У угоститељским објектима која имају више од 1 просторије у посебној соби, а које имају само једну просторију у одређеној зони				
25	Португалија	Јануар 2008.	Забрањено на радним местима, већини јавних места, јавном превозу и образовним установама	Одређене просторије са посебном вентилацијом или пушачким собама, изузев у образовним установама и јавном превозу	Забрањено у локалима >100м ²	Дозвољено у посебним пушачким собама са прописаном вентилацијом до 40% укупне површине или одређеном простору са вентилацијом или уређајима који спречавају да се дим шити и до 30% укупне површине	Дозвољено у локалима мањим од 100м ² који сами бирају да ли ће дозволити или забранити пушење			
26	Румунија	Јануар 2009.	Забрањено на свим затвореним јавним и радним местима, здравственим установама и јавном превозу	Дозвољено у посебно вентилираним пушачким собама	Забрањено у локалима	Дозвољено у посебним пушачким собама до 50% укупног простора са вентилацијом и одвојено од	Локали мањи од 100м ² могу да изаберу да ли ће дозволити пушење			

27	Словачка	Април 2009.	Забрањено на већини јавних места (пословне зграде, културне институције, продавнице итд.), у здравственим и образовним институцијама и јавном превозу	На радном месту забрањено у присуству непушача Дозвољено у посебним вагонима композиције воза	Забрањено	Септем-бар 2009. за угостите-ље	Дозвољено у посебним пушачким собама до 50% укупне површине од септембра 2009.	Локали који не служе храну могу само да одлуче да ли ће дозволити пушење	осталог дела локала (изузев у здравственим установама и јавном превозу)
----	----------	-------------	---	--	-----------	---------------------------------	--	--	---

У Европској Унији 11 држава донело је свеобухватне законе забране пушења на јавним и радним местима и јавном превозу (Ирска, Велика Британија, Италија, Малта, Шведска, Летонија, Финска, Словенија, Француска, Холандија и Грчка), у три државе примена таквих закона почеће до краја 2009. године и 2010. године (Бугарска, Немачка и Мађарска). Остале државе биће у обавези да такве законе донесу најкасније до 2012. године, а према Препоруци Европске комисије од 30 јуна 2009. године, ради заштите својих грађана од дуванског дима.

Ефикасне мере за пружање заштите од изложености дуванском диму захтевају потпуну елиминацију пушења и дуванског дима у одређеном простору, како би се створио простор који је 100% без дуванског дима. Не постоји безбедан ниво изложености дуванском диму, а идеје попут оне о прагу токсичности дуванског дима из окружења требало би одбацити, пошто су у супротности са научним доказима.

Доношење и примена закона који ће обезбедити да сваки затворени радни и јавни простор буде потпуно без дуванског дима је обавеза Републике Србије у смислу заштите здравља, живота и радне способности грађана од дуванског дима, као и међународна обавеза која проистиче из ратификације Оквирне конвенције о контроли дувана Светске здравствене организације, која је у Републици Србији ступила на снагу 9. маја 2006. године.

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

1. Основне одредбе (чл. 1. и 2)

У члану 1. предложено је да се овим законом уреде мере ограничења употребе дуванских производа ради заштите становништва од излагања дуванском диму, контрола пушења и надзор над спровођењем овог закона

У члану 2. дато је значење израза које се користе у овом закону.

2. Забрана пушења у затвореном радном и јавном простору (члан 3)

Чланом 3. предложено је да се пушење забрани у сваком затвореном радном и јавном простору, под условима прописаним овим законом, а изузетно и у простору који се не сматра затвореним јавним простором, а који је функционални део простора у коме се обавља делатност здравствене заштите, васпитно-образовне делатности, друштвене бриге о деци, социјалног старања, укључујући и дворишни и простор до 10 метара од улаза у ове установе, као и отворен простор намењен одржавању позоришних, биоскопских и других представа. Одговорно лице дужно је да спроведе забрану пушења у том простору, као и да обезбеди услове да у простору у коме је пушење забрањено нема дуванског дима, опушака дуванских производа и пепељара.

3. Забрана пушења у јавном превозу (члан 4)

У члану 4. Предложена је забрана пушења у јавном превозу, као и дужност одговорног лица да спроведе забрану пушења у простору и обезбеди услове да у простору у коме је пушење забрањено нема дуванског дима, опушака дуванских производа и пепељара.

4. Изузеци од забране у затвореном радном и јавном простору (чл. 5-7)

- **Смештај за госте у угоститељским објектима (члан 5)** – предложено је да је пушење дозвољено само у посебно одређеним гостинским собама у хотелу, мотелу, хостелу или другом угоститељском објекту у складу са прописима којима се уређује туризам и угоститељство, као и услови који морају да буду испуњени да би пушење било дозвољено у наведеном простору. Ове услове дужно је да обезбеди одговорно лице.

- **Смештај у посебним установама (чл. 6. и 7)** – прописано је да је пушење дозвољено у посебно одређеним собама у којима бораве: корисници установа социјалне заштите за смештај непокретних и тешко покретних лица, инвалидних лица као и лица ометених у развоју; пацијенти специјалних болница за лечење психијатријских болести, односно психијатријских одељења и корисници установах и одељења за палијативну негу; и услови који морају бити испуњени да би пушење било дозвољено у том простору. Ове услове дужно је да обезбеди одговорно лице.

5. Знак забране пушења (члан 8)

Чланом 8. прописано је да је у сваком затвореном радном, јавном простору, као и превозном средству у ком је пушење забрањено, одговорно лице дужно да на свим улазним и другим видним местима истакне знак забране пушења, а у простору у коме је дозвољено да истакне знак да је пушење дозвољено. Министар надлежан за послове здравља прописује облик, садржај, податке, као и упозорења, која се уносе у знак забране пушења, односно знак да је пушење под условима прописаним овим законом дозвољено у одређеном простору, као и начин истицања тих знакова.

6. Контрола забране пушења (чл. 9-11)

- **Лице задужено за контролу (члан 9)** – прописано је да, у простору у коме је забрањено пушење, одговорно лице дужно је да контролише забрану пушења, односно да писмено одреди једно или више лица запослених код тог послодавца да у његово име спроводи контролу забране пушења, као и обавезе у простору у коме се обавља делатност организацијом сменског рада и у возилима јавног превоза. Изузетно у такси превозу који обавља предузетник лице задужено за контролу забране пушења је возач.

- **Истицање имена лица задуженог за контролу забране пушења (члан 10)** – предложено је да је одговорно лице дужно да на једном или више видних места у простору у коме је забрањено пушење, истакне своје име, односно име лица које је одредио да у његово име контролише забрану пушења, као и у јавном превозу, са подацима о месту где се то лице налази и телефонским бројем тог лица на који се може пријавити пушење у том простору.

- **Обавеза лица које врши контролу забране пушења (члан 11)** – прописане су обавезе лица које врши контролу забране пушења, као и обавеза сачињавања извештаја о повреди забране пушења. Образац извештаја прописује министар.

7. Друштвена брига за здравље становништва на нивоу републике (чл. 12-16)

- **Програм превенције и сузбијања употребе дувана (члан 12)** – предложено је да ради обезбеђивања друштвене бриге за здравље становништва на нивоу Републике и очувања и унапређења здравља, откривања и сузбијања фактора ризика за настанак обољења, стицање знања о болестима зависности и навикама о здравом начину живота, министар доноси програм за превенцију и сузбијање употребе дувана. Средства за спровођење програма обезбеђују се у буџету Републике.

- **Канцеларија за превенцију пушења (чл. 13. и 14)** – ради обезбеђивања услова за спровођење друштвене бриге за здравље становништва на нивоу Републике предложено је да Институт за јавно здравље основан за територију Републике спроводи мере и активности за очување и унапређење здравља, откривање и сузбијање фактора ризика за настанак обољења, стицање знања и навика о здравом начину живота, односно за превенцију и сузбијање пушења, односно организациона јединица института за јавно здравље основаног за територију Републике – Канцеларија за превенцију пушења. Средства за рад канцеларије за превенцију пушења обезбеђују се у буџету Републике. Такође, прописани су и послови које обавља Канцеларија за превенцију пушења.

- **Комисија за превенцију употребе дувана (чл. 15. и 16)** - ради обезбеђивања друштвене бриге за здравље на нивоу Републике у заштити становништва од изложености дуванском диму и утицаја на здравље дуванских производа уопште, предложено је да министар образује Комисију за превенцију употребе дувана, као стручно тело, као и састав, мандат и послови Комисије.

8. Право на превентивну здравствену заштиту осигураних лица (члан 17)

Чланом 17. Прописано је да се осигураним лицима обезбеђује право на превентивну здравствену заштиту у поступку одвикавања од пушења.

9. Надзор (чл. 18-22)

Чланом 18. предложено је да надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих за спровођење овог закона врши министарство надлежно за послове здравља.

- **Инспекцијски надзор (чл. 19-22)** – прописане су надлежне инспекције за вршење инспекцијског надзора забране пушења, овлашћења инспектора у вршењу надзора, обавеза сачињавања записника о сваком прегледу и предузетим мерама са

налазом стања од стране инспектора, као и обавеза покретања прекршајног поступка и обавеза правног лица, предузетника, као и сваког другог физичког лица да инспектору у вршењу инспекцијског надзора омогући несметано обављање послова надзора.

10. Овлашћења комуналне полиције у контроли забране пушења (члан 23)

Чланом 23. Прописано је да се на обављање послова контроле забране пушења које обавља комунална полиција сходно примењује члан 19. ст. 2-4. и чл. 20-22. овог закона

11. Казнене одредбе (чл. 24 и 25)

Одредбама чл. 24. и 25. предложени су прекршаји за кршење појединих одредби овог закона.

10. Прелазне и завршне одредбе (чл. 26-31)

Овим одредбама уређени су рокови за доношење прописа за спровођење овог закона и за усклађивање рада правних лица и предузетника са одредбама овог закона. Такође, прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о забрани пушења у затвореним просторијама („Службени гласник РС”, бр. 16/95 и 101/05), као и да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТАВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2009. годину. →